

PEDAGOGŲ KVALIFIKACIJOS TOBULINIMO STEBĖSENOS AKTUALIJOS

Švietimo pagalbos departamento Mokyklų veiklos plėtros skyrius

PKT stebėsenos tikslas ir uždaviniai

PKT stebėsenos tikslas – nustatyti PKT būklę, analizuoti ir prognozuoti jos kaitą, planuoti galimas priemones PKT veiksmingumui stiprinti.

PKT stebėsenos uždaviniai:

1. rinkti, kaupti ir analizuoti PKT būklės duomenis ir informaciją;
2. analizuoti PKT procesus lemiančius veiksnius ir aplinkybes;
3. teikti rekomendacijas PKT veiksmingumui gerinti.

Valstybinių ir savivaldybių švietimo įstaigų (išskyrus aukštąsias mokyklas) vadovų, jų pavaduotojų ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų, mokytojų, pagalbos mokiniui specialistų kvalifikacijos tobulinimo stebėsenos vykdymo aprašas, patvirtintas Nacionalinės švietimo agentūros direktoriaus 2021 m. kovo 19 d. įsakymu Nr. V-159

Stebėjimo objektai

Kontekstas

Indėlis

Procesai

Rezultatai

PKT stebėsenos bandomajame tyrime dalyvavusios savivaldybės ir pedagogų rengimo centrai

- Jurbarko rajono savivaldybės administracija ir Jurbarko švietimo centras
- Kauno miesto savivaldybės administracija ir Kauno švietimo inovacijų centras
- Klaipėdos miesto savivaldybės administracija ir Klaipėdos miesto pedagogų švietimo ir kultūros centras
- Kretingos rajono savivaldybės administracija ir Kretingos rajono švietimo centras
- Marijampolės savivaldybės administracija ir Marijampolės Meilės Lukšienės švietimo centras
- Radviliškio rajono savivaldybės administracija ir Radviliškio rajono savivaldybės švietimo ir sporto paslaugų centras
- Šiaulių miesto savivaldybės administracija ir Šiaulių miesto savivaldybės švietimo centras
- Varėnos rajono savivaldybės administracija ir Varėnos švietimo centras
- Vilkaviškio rajono savivaldybės administracija ir Vilkaviškio rajono švietimo pagalbos tarnyba
- Vilniaus universiteto Šiaulių akademijos Mokymosi visą gyvenimą centras
- Vilniaus universiteto Pedagogų kompetencijų ir plėtros centras
- Vytauto Didžiojo universiteto Švietimo akademija

Savivaldybių dalyvavimo bandomajame tyrime tikslai ir lūkesčiai

Rasti būdų, kaip
pamatuoti PKT
daromą poveikį

- įstaigų,
- pedagoginių darbuotojų,
- mokinių,

pasiekimams /
pažangai

Susitarti dėl PKT
stebėsenos

- kriterijų,
- rodiklių

norint efektyviai ir
naudingai organizuoti
PKT stebėseną

Sukurti grįžtamojo
ryšio ir refleksijos
mechanizmą, grįstą

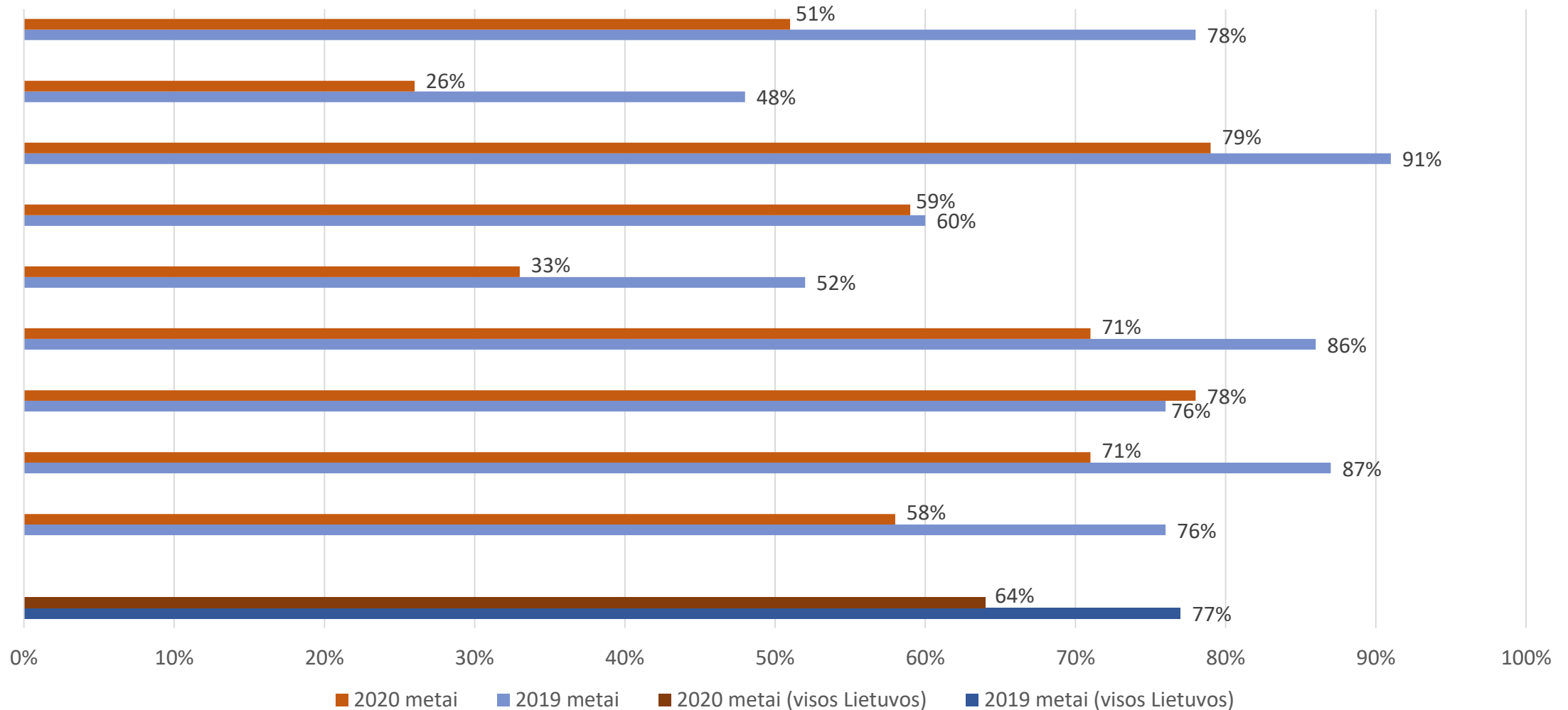
- įgalinimu,
- skaidria bei aiškia atsakomybe
ir atskaitomybe

PKT veiksmingumui
gerinti nacionaliniu
lygmeniu

Savivaldybių pedagoginių darbuotojų ir pedagoginių darbuotojų, pasinaudojusių 5 dienomis per metus kvalifikacijai tobulinti, procentinė dalis

Savivaldybė	Procentinė dalis
1 savivaldybė	83 proc.
2 savivaldybė	61 proc.
3 savivaldybė	81 proc.
4 savivaldybė	93 proc.
5 savivaldybė	61 proc.
6 savivaldybė	61 proc.
7 savivaldybė	74 proc.
8 savivaldybė	41 proc.
9 savivaldybė	59 proc.

2019 m. ir 2020 m. valstybės lėšų, panaudotų mokytojų bei kitų ugdymo procese dalyvaujančių asmenų kvalifikacijai tobulinti, procentinė dalis

2020 m. duomenys pagal

Valstybinių ir savivaldybių mokyklų vadovų, jų
pavaduotojų ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių
vedėjų, mokytojų ir pagalbos mokiniui specialistų
2020–2022 metų kvalifikacijos tobulinimo prioritetų
kryptis

1 prioritetas. Kompetencijų tobulinimas įgyvendinant šiuolaikinį ugdymo / mokymo turinį

Prioriteto kryptis	Skaitmeninio raštingumo tobulinimas		Į mokymąsi orientuotos vertinimo kultūros auginimas		Skaitymo gebėjimų ugdymas visose ugdymo srityse	
Savivaldybė	Vykdytų programų skaičius	Vykdytų programų dalyvių skaičius	Vykdytų programų skaičius	Vykdytų programų dalyvių skaičius	Vykdytų programų skaičius	Vykdytų programų dalyvių skaičius
1 savivaldybė	4	293	1	55	0	0
2 savivaldybė	13	1106	14	804	37	2476
3 savivaldybė	5	164	0	0	0	0
4 savivaldybė	5	234	2	91	0	0
5 savivaldybė	8	427	2	80	1	39
6 savivaldybė	2	61	0	0	0	0
7 savivaldybė	2	182	3	354	0	0
8 savivaldybė	5	147	0	0	0	0
9 savivaldybė	5	191	6	250	2	67

2 prioritetas. Kompetencijų, reikalingų veiksmingai ugdyti skirtingų ugdymosi poreikių turinčius mokinius, tobulinimas

Prioriteto kryptis	Mokinio skirtybių suvokimas, atpažinimas ir panaudojimas siekiant jo pažangos		Bendradarbiavimo gebėjimų, reikalingų ugdyti ir teikti reikalingą švietimo pagalbą ir paslaugas, tobulinimas	
	Vykdytų programų skaičius	Vykdytų programų dalyvių skaičius	Vykdytų programų skaičius	Vykdytų programų dalyvių skaičius
Savivaldybė				
1 savivaldybė	0	0	0	0
2 savivaldybė	17	2118	5	172
3 savivaldybė	15	641	15	464
4 savivaldybė	8	284	5	159
5 savivaldybė	6	178	2	19
6 savivaldybė	1	52	2	81
7 savivaldybė	5	592	6	18
8 savivaldybė	1	15	1	30
9 savivaldybė	3	74	2	45

3 prioritetas. Vadovavimo ir lyderystės ugdymo / mokymo procesui ir švietimo įstaigai kompetencijų tobulinimas

Prioriteto kryptis	Lyderystės ugdymui ir mokymuisi stiprinimas		Gebėjimų priimti sprendimus, grįžtus duomenimis, stiprinimas		Mokyklos bendruomenės telkimas įgyvendinant įtraukties principą švietime	
Savivaldybė	Vykdytų programų skaičius	Vykdytų programų dalyvių skaičius	Vykdytų programų skaičius	Vykdytų programų dalyvių skaičius	Vykdytų programų skaičius	Vykdytų programų dalyvių skaičius
1 savivaldybė	0	0	1	73	0	0
2 savivaldybė	4	440	2	225	0	0
3 savivaldybė	4	59	0	0	1	76
4 savivaldybė	3	92	0	0	3	94
5 savivaldybė	1	31	0	0	3	109
6 savivaldybė	1	48	1	39	2	78
7 savivaldybė	1	88	1	78	1	44
8 savivaldybė	1	28	1	32	0	0
9 savivaldybė	0	0	0	0	0	0

PKT renginių pagal programas, kurių trukmė ne mažesnė kaip 40 akademinių valandų, vykdytų nuotoliniu būdu, procentinė visų renginių dalis (proc.)

Savivaldybė	Procentinė dalis
1 savivaldybė	99 proc.
2 savivaldybė	75 proc.
3 savivaldybė	100 proc.
4 savivaldybė	45 proc.
5 savivaldybė	78 proc.
6 savivaldybė	96 proc.
7 savivaldybė	69 proc.
8 savivaldybė	44 proc.
9 savivaldybė	39 proc.

PKT renginių pagal programas, kurių trukmė ne mažesnė kaip 40 akademinių valandų (vykdytų nuotoliniu būdu), procentinė dalis atitinka 2020 m. renginių organizavimo specifiką pandemijos laikotarpiu.

Ugdymo kokybės, mokinių pažangos ir pasiekimų gerinimas

3 iš 9 savivaldybių (Jurbarko r., Kauno m., Vilkaviškio r.) pateikdamos 2020 m. duomenis, sieja PKT veiklos poveikį su mokinių pasiekimais ir rezultatais bei pagrindžia duomenimis, 2 savivaldybės (Šiaulių m., Kretingos r.) nurodo, kaip tai planuoja daryti ateityje.

Savivaldybės, kurios sieja ir stebi PKT veiklos poveikį mokinių pasiekimams, (lyginant 2019–2020 m. m. ir 2020–2021 m. m.) pateikia tokius rezultatus:

- geresni Nacionalinio mokinių pasiekimų patikrinimo (NMPP) rezultatai;
- geresni Pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo (PUPP) rezultatai;
- lyginant 2019 m. ir 2020 m. Valstybinių brandos egzaminų (VBE) rezultatus, matomas teigiamas pokytis.

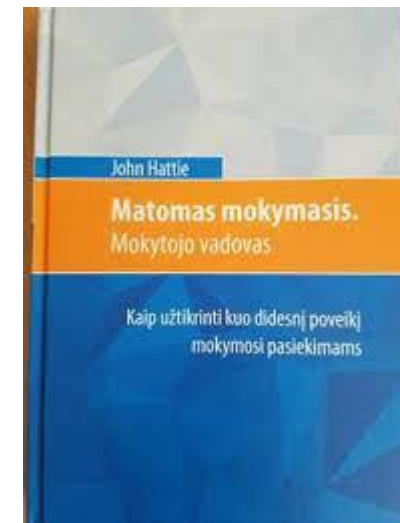
Rekomendacijos

- skatinti savivaldybių pedagogų kvalifikacijos tobulinimo institucijų bendradarbiavimą su pedagogų rengimo centrais, aukštosiomis mokyklomis, rengiant ilgalaikes (40 val. ir daugiau) kvalifikacijos tobulinimo programas bei įtraukiant moksliniais tyrimais bei žiniomis grįstus aspektus;
- Plėsti ilgalaikių programų pasiūlą pagal prioritetus pradinio ugdymo mokytojams, vadovams ir jų pavaduotojams ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjams, pedagoginių darbuotojų grupėms;
- plėsti ilgalaikių programų pasiūlą pagal prioritetines kryptis *Į mokymąsi orientuotos vertinimo kultūros auginimas; Skaitymo gebėjimų ugdymas visose ugdymo srityse; Gebėjimų priimti sprendimus, grįstus duomenimis, stiprinimas; Lyderystės gebėjimų ugdymui ir mokymuisi stiprinimas.*
- pedagogų, vadovų, švietimo pagalbos specialistų kvalifikacijos tobulinimo proceso poreikius sieti su nacionaliniais kvalifikacijos tobulinimo prioritetais ir duomenimis (mokinių pasiekimų patikrinimų, valstybinių brandos egzaminų, mokyklų veiklos įsivertinimo ir išorinio vertinimo), tokiu būdu stiprinant jų vadybinius ir lyderystės mokymui(si) gebėjimus;
- orientuotis į pamokos, kaip proceso, kokybės tobulinimą siekiant mokinių pasiekimų gerinimo;
- atlikti pedagoginių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo ir mokinių pasiekimų koreliacijos stebėseną.

150 veiksmų, veikiančių mokinių pasiekimus (Hattie, 2012)

Vieta	Veiksny	Poveikio dydis
1	Sau parašyti pažymiai ir mokinių lūkesčiai	1,44
5	Formuojamasis vertinimas	0,90
7	Klasės diskusijos	0,82
10	Grįžtamoji informacija	0,75
12	Mokytojų ir mokinių santykiai	0,72
16	Elgesys per pamokas	0,68
22	Mokymosi gebėjimai	0,63
23	Mokymo metodai	0,62
25	Pastangos „nekliauti“ mokiniams etikečių	0,61
44	Namų aplinka	0,52
45	Socialinė ir ekonominė padėtis	0,52
47	<u>Profesinė raida</u>	0,51
146	Vasaros atostogos	-0,02
149	Televizija	-0,18

<https://visible-learning.org/>

Didelis poveikis – 0,60 ir daugiau
 Vidutinis poveikis – 0,27–0,59
 Tarpinis poveikio dydis – 0,26–0,24
 Mažas poveikis – 0,23 ir mažiau

Mokytojų kvalifikacijos tobulinimo poveikis (Hattie, 2012)

Kintamasis	Autorius, metai	Poveikio dydis
Mokytojų kvalifikacijos tobulinimas darbo vietoje	Joslin, 1980	0,81
Personalo kvalifikacijos tobulinimas	Harrison, 1980	0,80
Mokytojų kvalifikacijos tobulinimo darbo vietoje poveikis pasiekimams	Wade, 1985	0,37
Mokytojų profesinės raidos poveikis mokinių rezultatams	Blank, Alas, 2010	0,21
Profesinių bendruomenių poveikis mokinių rezultatams	Lomos, Hofman, Bosker, 2011	0,25
Profesinė raida matematikos srityje	Salinas, 2010	0,57
Mokytojų profesinės raidos poveikis mokinių rezultatams	Yoon, Duncan, Lee, Shapley, 2008	0,54
Ugdomasis mokytojų konsultavimas, pasitelkiant konsultantus	Batts, 1988	0,40
Profesinė raida gamtos mokslų srityje	Tinoca, 2004	0,45
Mokytojų profesinės raidos poveikis mokinių rezultatams	Timperley, Wilson, Barrar, Fung, 2007	0,66

Mokytojų kvalifikacijos tobulinimo poveikis

Klausti:

- Ką pritaikysite, panaudosite?
- Ką pritaikėte, panaudojote?
- Kas pavyko?
- Ką toliau naudosite?
- Kokį poveikį matote?

Stebėti (stebėjimas – vertinimo pagrindas):

- Kaip pritaikė, panaudojo?
- Ar kompetencijos raiška pakankama?
- Kaip tai veikia mokinių mokymąsi?

4.3.1 rodiklis *Kompetencija* (BUM įsivertinimo duomenys)

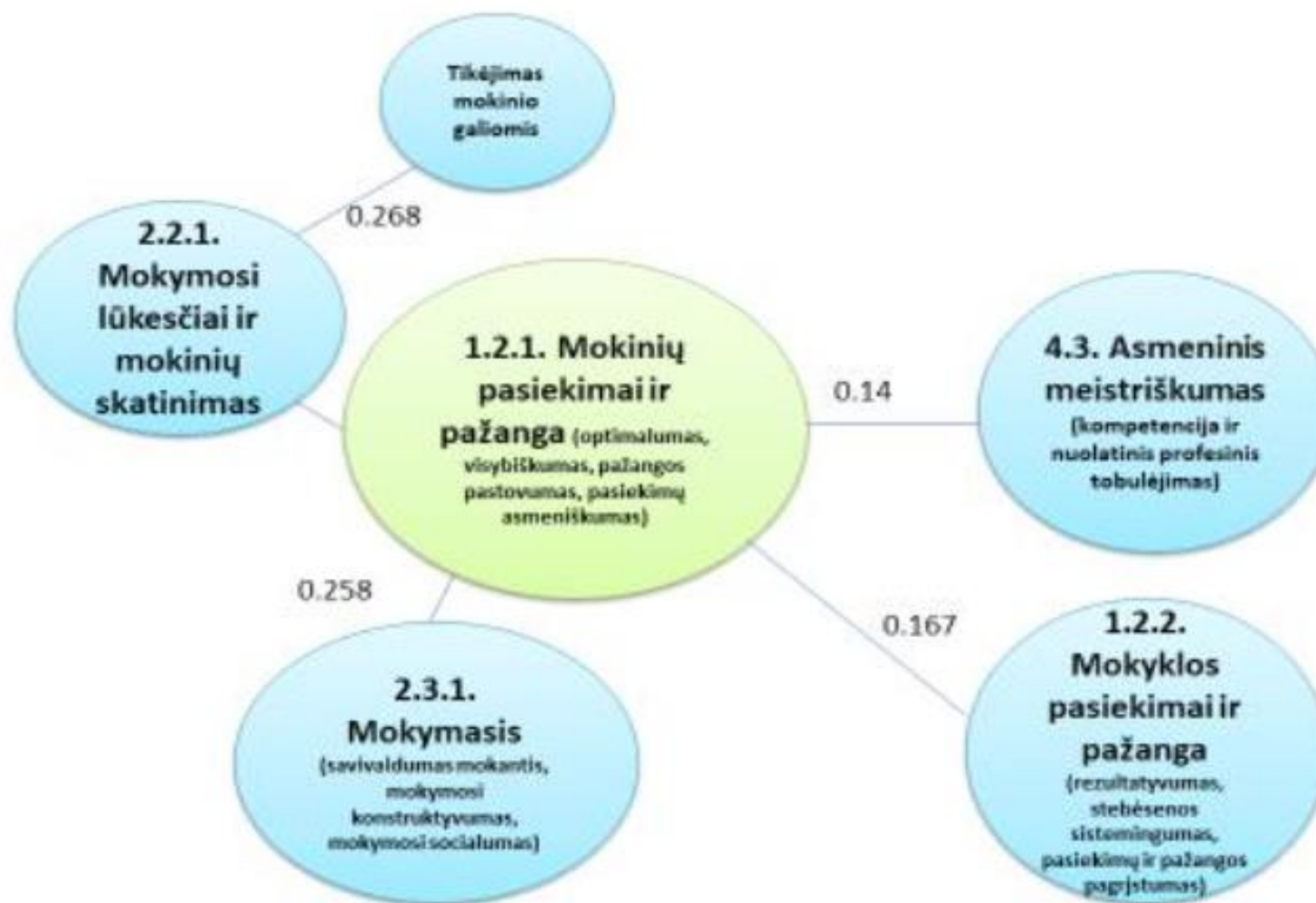
Kompetencija	Stiprusis veiklos aspektas	Silpnasis veiklos aspektas	Renkasi tobulinti
2017 (N=930)	14	3	2
2018 (N=851)	14	0	2
2019 (N=918)	14	4	4
2020 (N=774)	16	5	5
2021 (N=796)	18	2	3

4.3.2 rodiklis *Nuolatinis profesinis tobulėjimas* (BUM įsivertinimo duomenys)

Nuolatinis profesinis tobulėjimas	Stiprusis veiklos aspektas	Silpnasis veiklos aspektas	Renkasi tobulinti
2017 (N=930)	3	0	2
2018 (N=851)	24	3	2
2019 (N=918)	41	4	14
2020 (N=774)	49	9	9
2021 (N=796)	50	6	8

BUM 2017–2019 m. išorinio vertinimo duomenys (N=206)

MOKINIŲ PASIEKIMUS IR PAŽANGĄ LEMIANČIŲ VEIKSNIŲ MODELIS

Mokymo profesionalų auginimas pasitelkiant įvadinės veiklas, konsultavimą (mentorystę) ir bendradarbiavimą

Teikti pagalbą pradedantiems mokytojams ir naujai paskirtiems mokyklų vadovams

- suteikti mokyklų vadovams aktyvų vaidmenį plėtojant ir skatinant įvadinės bei kuravimo/mentorystės galimybes
- rengti mentorystės programas naujai paskirtiems mokyklų vadovams

Plėtoti bendradarbiavimo kultūrą mokyklose

- išnaudoti profesinio tobulėjimo bendradarbiaujant ir profesinių mokymosi bendruomenių galimybes siekiant
- inicijuoti ir skleisti bendradarbiavimo kultūrą mokyklose
- puoselėti kolegialų klimatą mokyklose, siekiant paskatinti savanorišką mokytojų bendradarbiavimą
- mokyklose remtis bendradarbiavimo kultūros šalininkais ir pasidalyta lyderyste

Skatinti mentorystę ir kolegialų grįžtamąjį ryšį kaip pagrindinius profesionalaus darbo požymius

- puoselėti augimo mąstyseną ir formuojamojo grįžtamojo ryšio kultūrą
- skatinti ir integruoti didžiausią poveikį, pasak mokytojų, turinčias grįžtamojo ryšio formas
- mentorystę ir grįžtamąjį ryšį skatinti visais karjeros etapais

Pedagogų profesinio tobulinimosi modeliai

Žinių perteikimas

Seminarinis → Kaskadinis →

Profesinės kompetencijos

Koučingas → Praktikų bendruomenė →
Mentorystė

Transformacija

Veiklos tyrimas → Sisteminis

(Kennedy, 2005)